

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Základní škola, Chodov, Komenského 273, okres Sokolov

Komenského 273, 357 35 Chodov

Identifikátor školy: 600 073 131

Zřizovatel: Město Chodov, Komenského 1077, 357 35 Chodov

Školský úřad Sokolov, Heyrovského 1545, 356 05 Sokolov

Termín konání orientační inspekce: 11. - 17. dubna 2000

Čj.	052 132/2000-5065
Signatura	oe3ct102

Úplná základní škola je jednou ze tří ve městě, vzdělává žáky ve 28 třídách. Inspekce se zaměřila na kvalitu výuky v předmětech český jazyk a matematika na druhém stupni.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Český jazyk je ve všech ročnících druhého stupně vyučován čtyři hodiny týdně, v učebním plánu osmého ročníku je zařazen v rámci volitelných předmětů seminář z českého jazyka (jedna hodina týdně). Osnovy tohoto předmětu jsou zpracovány v návaznosti na jazykové učivo českého jazyka, výuka je určena k hlubšímu procvičování a opakování gramatiky. Předmět navštěvují všichni žáci osmých ročníků. Učivo obou předmětů je zpracováno do tematických plánů, osnovy jsou plněny. Na plánování výuky se podílí předmětová komise

Výukou předmětu je pověřeno osm vyučujících, šest je s odbornou a pedagogickou způsobilostí, dvě dosahují způsobilosti pouze pedagogické. Chybějící odborná způsobilost kvalitu výuky neovlivňuje negativním způsobem.

Výuka probíhá v běžných kmenových učebnách, v estetické i materiální úrovni tříd jsou rozdíly, některé jsou vybaveny novým nábytkem, v některých jsou lavice s velmi opotřebovaným povrchem, nátěry stěn jsou oprýskané. Většina učeben je přitažlivě vyzdobena květinami i výtvarnými pracemi žáků. Pro český jazyk jsou v některých třídách umístěny tabelární pomůcky pro jazykovou výuku.

Žáci jsou vybaveni ucelenou řadou učebnic, navíc jim vyučující do výuky přinášejí doplňkové publikace (normativní jazykové příručky, literární výbory apod.). K dispozici žákům i učitelům je školní knihovna, obsahující cca 4000 titulů krásné i odborné literatury. Kabinet českého jazyka je vybaven zvukovými nosiči s literárními ukázkami (některé byly využity při sledované výuce).

Předmět je do rozvrhu hodin zařazen v souladu s psychohygienickými zásadami, pravidla duševní relaxace a častého střídání činností jsou dodržována i při samotné výuce.

Sledované vyučovací hodiny byly dobře připravené a zorganizované, učitelky účelně pracovaly s cílem výuky. Většina činností byla frontálního charakteru, některé patřily k efektivním (opakování, výklad), některé, především v oblasti jazykového vyučování, k méně efektivním (procvičování učiva s pomocí učebnice – monotónní a dlouhé). Některé vyučující začleňují do výuky tvořivé metody v oblasti větného rozboru a rozvoje slovní zásoby, výklad podávají problémovým způsobem, používají často řízený rozhovor. Zařazovány jsou dramatizace a výrazně výchovná interpretace textu. Tento způsob výuky převládal.

Žáci jsou velmi dobře motivováni, vyučující si připravují řadu vlastních pomůcek (kartičky, křížovky atd.). Téměř ve všech hodinách byla účelná vstupní motivace k tématu. Hodnocení žáků probíhalo v hodinách průběžně slovně, žáci byli ústně i písemně zkoušeni. Klasifikace je dostatečně četná a přiměřená sledovaným znalostem žáků. V některých hodinách byla málo výrazná diferenciací slabých či nadaných žáků.

Vyučující vytvářejí ve třídách bezkonfliktní příjemnou atmosféru, žáci dodržují stanovená pravidla vzájemné komunikace.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk je velmi dobrá.

Matematika

Výuka předmětu probíhá ve všech ročnících druhého stupně v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Zásadou kvalitní práce předmětové komise matematiky je plánování promyšlené, jednotlivé tematické plány (časová rozvržení učiva) respektují náročnost učiva a jeho důležitost s ohledem na požadavky výběrových středních škol. Dávají dostatek prostoru pro dostatečné procvičení a systematické opakování učiva, v osmém ročníku je navíc pro tento účel, podobně jako v českém jazyce, pro všechny žáky zařazena jedna hodina matematického semináře. Osvědčuje se rozložení předepsaného učiva jednak aritmetiky a algebry, jednak geometrie, do celého školního roku (obě tyto disciplíny mají v týdenním rozvrhu všech ročníků své pevné zařazení).

Náročný a důležitý exaktní předmět momentálně vyučuje šestičlenný tým velmi zkušených učitelek, pouze tři z nich mají plnou odbornou i pedagogickou způsobilost. Zbývající trojice vyučujících matematiky sice nemá odbornou způsobilost pro druhý stupeň, ovšem díky dlouholetým pedagogickým zkušenostem rovněž garantuje velmi dobrou úroveň výuky. V rámci předmětové komise funguje neformální vzájemná výměna zkušeností v rámci ročníku i napříč celým druhým stupněm, zvýšená pozornost je věnována kontinuitě výuky předmětu, jak mezi prvním a druhým stupněm, tak na celém druhém stupni (vyučující pokud možno pokračují ve svých třídách až do posledního ročníku). Všechny vyučující charakterizuje maximální snaha o co nejlepší výsledky svěřených tříd a současně vysoké nároky na úroveň žakovských vědomostí

Materiální podmínky jsou na dobré úrovni, standardní řadu učebnic doplňují osvědčené sbírky úloh. Jednotliví vyučující mají navíc vytvořenu dostatečně širokou databanku vlastních ročníkových písemných prověrek různé náročnosti i rozsahu, které jsou využívány rovněž jako srovnávací. Při individuální samostatné práci žáci často pracovali s namnoženými texty, efektivně jsou využívány kapesní kalkulačky. Výuka probíhá v běžných učebnách, jejichž estetická stránka je na velmi solidní úrovni, vyučující mají případně k dispozici zpětný projektor, při herních a soutěživých činnostech vhodně využívají vlastnoručně zhotovené názorné pomůcky.

Psychohygienické zásady jsou respektovány jak vedením školy (zařazením matematiky v rozvrhu), tak jednotlivými vyučujícími v průběhu vyučovacích hodin (mj. pestrá nabídka různých činností a forem práce v hodinách).

Společným rysem hospitovaných hodin byla jejich velmi dobrá organizace, promyšlený scénář a vysoká pracovní efektivita. Z metodického hlediska bylo pojetí hodin velmi podobné, všechny vyučující pracovaly se žáky převážně frontálním způsobem, snažily se je maximálně aktivizovat v průběhu celé vyučovací hodiny. Dalšími pozitivními rysy byly srozumitelnost výkladu, praktické pojetí učiva (mj. vhodnou skladbou a četností zadávaných úloh) a snaha o uplatňování žádoucí pozitivní motivace žáků především v nižších ročnících.

V hodnocení žáků tradičně převažuje písemné zkoušení, četnost známek je dostatečná, klasifikace je spíše přísnější, nicméně objektivně odráží kvality žáků v rámci třídy. Viditelná je snaha vyučujících naučit žáky přesné a úplné písemné formulaci svých úvah a jednotlivých kroků řešení, jak u tabule, tak ve svých poznámkách. Většina vyučujících, s ohledem na reálné možnosti svých tříd, upřednostňuje znalost tradičních algoritmů řešení, před případnou myšlenkovou originalitou vlastních žakovských řešení. Žakovské sešity jsou pravidelně kontrolovány, patřičná pozornost je po všech stránkách věnována čtvrtletním písemným pracím, bilance dosažených průměrů známek potvrzuje již vzpomínanou náročnost vyučujících.

Všechny vyučující charakterizuje vstřícný a přátelský způsob komunikace se žáky

spolu s velmi dobrou znalostí individuálních možností žáků.

Celkově je kvalita vzdělávání v matematice velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce a matematice

Plánování a příprava sledovaných předmětů jsou na velmi dobré úrovni, pro výuku jsou vytvořeny velmi dobré podmínky. Metody a formy práce jsou efektivní a účelné, důraz v českém jazyce je kladen na zavádění nových forem práce, v matematice na zvládnutí základních matematických postupů a aplikaci vědomostí při řešení úloh. Rovněž vzájemná komunikace a atmosféra ve třídách jsou velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy zpracoval Rámcový program rozvoje školy do roku 2010. Záměry tohoto dokumentu vycházejí z rozboru demografického vývoje ve městě. Obsahuje výhled počtu tříd a žáků, plán personálního obsazení; v oblasti materiálního zabezpečení je nejbližším cílem vybudování učebny výpočetní techniky, kterou škola dosud nemá. Ve výchovně vzdělávací oblasti předpokládá ředitel prohloubení demokratických vztahů ve škole zavedením žákovské samosprávy a přepracováním školního řádu (zatím funguje tzv. schránka důvěry).

Každoroční plán vychází z hodnocení minulého období (to je obsaženo i v závěrech výroční zprávy o činnosti školy ve školním roce 1998/99). Plán je zpracováván vedením školy a začátkem školního roku předložen jako návrh pedagogickému sboru. Letos byl schválen v podobě dokumentu Program činnosti a organizace školního roku 1999/2000. Jeho obsah tvoří hlavní okruhy činnosti, kterým je nutno v probíhajícím období věnovat zvýšenou pozornost, a to z oblastí výchovně vzdělávacích úkolů i materiálního vybavení. Plánována je spolupráce s různými městskými složkami, časové rozvržení porad a školních akcí. Neveřejnou přílohou tohoto dokumentu je plán kontrol a hospitací.

Plánované činnosti jsou termínovány, s určením zodpovědnosti konkrétních pracovníků. Plnění plánu je průběžně projednáváno na poradách pracovníků, úkoly jsou plněny.

Učební plány pro jednotlivé ročníky zpracovává ředitel vždy pro probíhající období, pro zajištění návaznosti a správnosti časových dotací předmětů jsou učební plány zakládány v dokumentaci. Učební plány jsou sestaveny v souladu se zvoleným vzdělávacím programem.

Roční plánování vychází z reálných dlouhodobých záměrů a ze zhodnocení minulého období. Plánování je konkrétní, sestavené plány jsou funkčními nástroji řízení školy.

Oblast plánování je velmi dobrá.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel a jeho dvě zástupkyně. Ty mají písemně stanoveny kompetence a pracovní náplň, každá se zaměřuje na jeden ze stupňů školy. Členy vedení školy jsou ve vymezených oblastech i vedoucí vychovatelka a vedoucí školní jídelny. Každý týden probíhají rady vedení, jichž se zúčastňuje ředitel a obě zástupkyně.

Pro koordinaci výuky jsou zřízeny metodické sdružení a předmětové komise, práce komisí pro

český jazyk a matematiku je neformální a pro školu přínosná.

Základním organizačním dokumentem je Školní řád, zahrnující povinnosti žáků, všeobecné organizační pokyny a povinnosti pedagogických i provozních pracovníků. Ve školním řádu je deklarováno ustanovení o principech jednání všech „členů“ školy, založených na „Úmluvě o právech dítěte“. V doplňku k tomuto řádu se shrnují zásady chování žáků ve vztahu k ustanovením školního řádu a s odkazy na obecně platné školské předpisy.

Základním zdrojem informací pro učitele jsou měsíčně vydávané písemné instrukce vedení školy (upřesňují konkrétní akce a seznamují pracovníky s novinkami ve výchovně vzdělávací a legislativní oblasti), dále pedagogické porady (5x ročně) a provozní porady (svolávají je zástupkyně dle aktuální potřeby. Z porad jsou pořizovány zápisy.

Informovanost rodičů a zákonných zástupců žáků je zajištěna mj. prostřednictvím občanského sdružení rodičů, fungujícího nezávisle při škole. Ve spolupráci s vedením školy jsou 2x ročně organizovány třídní schůzky (vždy ve čtvrtletích školního roku), pro první a šesté ročníky je svolávána navíc schůzka v září. Z informativních schůzek jsou pořizovány prezenční archy, obsahující prostor pro písemné připomínky rodičů. O prospěchu a chování žáků jsou rodiče pravidelně informováni v žákovských knížkách, slabý prospěch je oznamován zvláštním dopisem.

Škola se prezentuje na veřejnosti formou úzké spolupráce s Městem Chodov (účast v soutěžích, kulturní a sportovní akce), o svých aktivitách informuje v místním a regionálním tisku. Žáci druhého stupně vydávají ve spolupráci s učiteli školní časopis, jeho forma i obsah jsou na velmi pěkné úrovni.

Škola vede povinnou dokumentaci v souladu se školskými předpisy, kontrolovány byly třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy tříd druhého stupně, zápisy z pedagogických rad, vnitřní řád školy, rozvrh hodin. Sledované písemnosti mají velmi dobrou vypovídací hodnotu, drobné formální nedostatky byly ještě v průběhu inspekce odstraněny. Vedení školy navíc vytvořilo funkční a přehledný systém interní evidence a dokumentace, všechny písemnosti jsou průběžně doplňovány a aktualizovány.

Organizace chodu školy je přehledná a funkční. Vytvořený informační systém směrem k pracovníkům i veřejnosti je velmi dobrý. Sledovaná povinná dokumentace je vedena v souladu se školskými předpisy.

Oblast organizování je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy umožňuje podílet se na řízení a rozvoji školy komukoliv z pracovníků (práce v předmětových komisích, náměty a připomínky k plánu práce). K aktivnímu podílu na životě školy jsou pedagogičtí pracovníci motivováni jednak vstřícným a nedirektivním přístupem vedení školy, jednak veřejně známými, konkrétně formulovanými, kritérii pro finanční hodnocení (osobní příplatky, mimořádné odměny). Tato kritéria nejsou deklarována pouze formálně, ředitel jich využívá.

Vedení školy vytváří v rámci existujících finančních podmínek systém dalšího vzdělávání, důraz je kladen zejména na rozšiřování znalostí učitelů cizího jazyka (kurzy a stáže). Učitelé se dle časových možností zúčastňují akcí okresních metodických kabinetů a pedagogických center v Chebu a Plzni. Škola odebírá odborné časopisy, k dispozici je řada publikací v knihovně a kabinetech.

Oblast vedení a motivování pracovníků je vzhledem k vstřícnému stylu řízení a k vytvořenému systému vzdělávání učitelů hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolou úrovně výuky se zabývají všichni tři členové vedení školy. Pro školní rok 1999/2000 je zpracován dokument Program kontroly, řízení a hospitací. Obsahuje časové členění kontrolní činnosti, stanovuje realizační nástroje a určení odpovědnosti za konkrétní úkol. Obě zástupkyně mají navíc sestaven vlastní plán hospitační činnosti, schválený ředitelem školy. Hospitační činnost je dostatečně četná, jsou z ní pořizovány odborně fundované zápisy. Závěry z hospitací jsou s učiteli projednávány a jsou využívány k námětům pro zlepšování průběhu výchovně vzdělávací činnosti.

Vedení školy kontroluje i výsledky výchovy a vzdělávání, pro hodnocení prospěchu a chování žáků je vytvořen podrobný klasifikační řád školy. Jeho ustanovení vycházejí z platných školských předpisů, kromě klasifikační stupnice a její charakteristiky obsahuje i zásady pro získávání podkladů pro celkové hodnocení žáků a stanovuje způsob předávání informací o prospěchu rodičům a zákonným zástupcům žáků. Speciální pravidla jsou určena pro klasifikaci žáků s vývojovými poruchami. Naplňování uvedeného dokumentu vedení školy průběžně a kontroluje. Obsah povinné dokumentace (zejména zápisy z pedagogických rad a katalogové listy) dokladuje dodržování tohoto klasifikačního řádu. Vedení školy sleduje vývoj prospěchu žáků, v každém klasifikačním období provádí srovnání s obdobím minulým.

Kontrolní mechanismy jsou zaměřeny především na úroveň výuky jednotlivých učitelů, výsledky vzdělávání jsou sledovány statisticky. Vytvořený kontrolní systém je účinný.

Tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Tříčlenné vedení školy v čele s ředitelem tvoří funkční a schopný tým. Způsob řízení školy je ve sledovaných oblastech účinný. Plánované činnosti jsou realizovány, organizování chodu školy je velmi dobré. Vstřícný styl jednání a možnosti vzdělávání dostatečně motivují pracovníky ke kvalitní práci. Kontrolní mechanismy vytvářejí velmi dobrou zpětnou vazbu.

Úroveň řízení školy je ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávací program

Ve škole se vyučuje ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 528/99, ze dne 20. dubna 1999;
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd druhého stupně;
- zápisy z pedagogických rad;
- rozvrh hodin pro školní rok 1999/2000;
- vnitřní řád školy;
- učební plán pro školní rok 1999/2000;
- tematické plány sledovaných předmětů;

- kontrolní záznamy vedení školy;
- kritéria pro přiznávání finančních odměn;
- Rámcový program rozvoje školy;
- Program činnosti a organizace školního roku 1999/2000;
- Program kontroly, řízení a hospitací pro školní rok 1999/200;
- Klasifikační řád školy.

ZÁVĚR

Pozitiva

- velmi dobrá kvalita výuky ve sledovaných předmětech
- velmi dobře zpracovaný a dodržovaný klasifikační řád
- účinný týmový způsob řízení školy

Sledovaná výuka českého jazyka a matematiky má celkově nadprůměrnou úroveň vzhledem k vytvořeným podmínkám, řízení školy je velmi dobré. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou ve škole efektivně využívány.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová	..... .
Členka týmu	Mgr. Jaroslav Šafránek	..... .

V Karlových Varech dne 9. května 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Pavel Vlasák

.....

..

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Sokolov	25. května 2000	152/2000

Zřizovatel Město Chodov	25. května 2000	151/2000

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány